

ROEPING EN KEUZE

Gemeente van Christus,

Heeft u het gehoord? Dirk Kuyt is niet opgeroepen voor de oefeninterland van ons nationale elftal met Kroatië. Als in zulke gevallen gevraagd wordt naar het oordeel van de speler zelf is het antwoord voorspelbaar: ‘Ja, dan moet je bij de coach zijn, die zal wel weten wat hij doet’. Kritiek op de coach zul je van de spelers zelf zelden horen. Zo denken sommige mensen ook over God: als de grote Coach die een plan heeft met de wereld en ook een plan heeft met ons leven. Hij stuurt ons leven, hij regisseert het grote plan. En als Hij je nodig heeft dan roept Hij je op een duidelijke, niet te missen manier: een visioen, een verschijning, een briefje uit de hemel.

God als de grote coach, God als de regisseur, God als de ‘man achter de knoppen’. Een God die mensen bestiert vanuit de hemel - is dat het beeld dat we van God moeten krijgen als we het over het woord roeping hebben? Het leven is dan wel een hele vreemde wedstrijd. Het is een beeld dat niet lijkt te kloppen – niet met ons leven en niet met de bijbel.

Er zijn meer aarzelingen bij dat woord *roeping*. Niet alleen hebben we moeite met een God die zo stuurt, we zijn ook bang geworden voor mensen die een heel sterk roepingsbesef hebben. Vaak lijken dat fanatici, mensen die voor geen rede meer vatbaar zijn. Mensen op wie kritiek werkt als een aanmoediging om vooral verder te gaan. Enge mensen, waarvoor je moet oppassen.

Misschien heeft u ook wel eens nagedacht over de vraag: wat is *mijn* roeping? Ervaar ik mijn werk als roeping? Onderwijzer, DTP-er, boer, verpleegkundige, productiemedewerker, manager, conciërge, therapeut, timmerman, verzorgende, onderhoudsmonteur, pastor. Zie ik mijn moederschap, mijn vaderschap als roeping? Daar deinzen we voor terug, het lijkt zo’n groot woord daarbij.

Aan de andere kant verlangen we soms ook naar de duidelijkheid die het zou geven. Een briefje uit de hemel met een duidelijke opdracht. Als je staat voor een belangrijke keuze in je leven. Als je lijkt vast te lopen in je studie, in je baan, in je relatie. Dat je dan luid en duidelijk een opdracht zou krijgen: dit moet je doen en dat niet! – handtekening, stempel, klaar. Maar zulke post krijg *ik* nooit.

En in de kerk? Als je in de kerkenraad zit, als je in een commissie zit, als je de bloemen doet, bejaarden bezoekt, kinderclubs leidt... ben je daartoe geroepen? In de komende weken begint de zoektocht naar nieuwe ambtsdragers weer.

Durven we elkaar daar nog de vraag te stellen: voel jij je geroepen? En als kerk als geheel: weten we ons geroepen om iets te betekenen in deze wereld? Hebben we een opdracht? Ook hier deinzen we nogal eens terug.

Vanmorgen kwamen we het woord ‘geroepen’ drie keer tegen in de eerste verzen van de *Romeinenbrief*. Hij deinst er niet voor terug - wat bedoelt Paulus?

*

Paulus noemt zichzelf een ‘geroepen apostel’. Hij zal daarbij gedacht hebben aan zijn eigen ‘roepingsverhaal’: het visioen waarin Jezus zich aan hem bekend maakt en op die manier de schriftgeleerde Saulus stuit in zijn ijver om de eerste christenen te vervolgen: ‘Saul, Saul, waarom vervolg je mij?’. Een bijzondere ervaring die hem diepgaand verandert. Van een vervolger wordt hij een volger, van een vijand van de kerk, wordt hij een stichter van kerken. Indrukwekkend, zeker! – maar ook voor dit verhaal deinzen we wat terug.

Wat moeten we dan denken van het feit dat Paulus ook zijn geadresseerden ‘geroepen’ noemt: ‘geroepen door Jezus Christus’ en ‘geroepen om heiligen te zijn’. We mogen toch niet aannemen dat Paulus er vanuit gaat dat *alle* gelovigen in Rome een soortgelijke, bijzondere ervaring hebben gehad. Hen is eenvoudigweg het Evangelie verteld – niet meer en niet minder. En dan gebeuren er dingen: mensen gaan geloven en gemeenschappen ontstaan. Maar dat is alles wat er over hun roeping te zeggen is: ze krijgen het evangelie verteld.

Het verschil tussen de bijzondere roeping van Paulus en de onopvallende roeping van de gelovigen van Rome lijkt nogal groot. Maar als we goed kijken is er ook een grote overeenkomst. Die wordt zichtbaar als we letten op de *gevolgen* van de roeping.

Paulus wordt geroepen - inderdaad spectaculair - en het gevolg is dat er wat *verandert* in zijn leven. Paulus staakt de vervolging van de kerk en wordt een apostel. En precies dát is de overeenkomst met de roeping van gemeente van Rome: ook daar gaat wat *veranderen*. Ze gaan anders leven. Dat zag en zie je steeds gebeuren: waar mensen het getuigenis van Jezus aannemen, daar gaan mensen *anders leven* - *radicaal* anders! Zo anders, dat Paulus kan zeggen dat in de hele wereld wordt gepraat over het geloof van deze mensen.

‘Verandering volgt op roeping’, dat is dus de overeenkomst. *Roeping en verandering* - die twee horen bij elkaar. Dat laat zich ook wel begrijpen, als we er even bij nadenken. Zolang je niets hoort ben je nog geen geroepene. Maar dat verandert als je je naam hoort roepen. Je draait je om, kijkt rond om te zien wie

het is die je riep. Vanaf dat moment kun je niet meer doen alsof dat niet gebeurt is - je zoekt totdat je de roeper ziet of anders blijf je je ongemakkelijk voelen.

En stel je dan eens voor dat degene die je heeft geroepen je iets vertelt dat je blik op de wereld totaal verandert. Je krijgt te horen dat je 3 miljoen erft van een verre oom. Of iets heel anders: je krijgt te horen dat je een hele ernstige ziekte hebt. In beide gevallen is de wereld na dit bericht niet meer hetzelfde. Alles kleurt anders en daarom zul je vanaf dat moment andere keuzes maken.

Precies dat gebeurde er met Paulus: hem werd duidelijk gemaakt *wie* hij vervolgde – en de wereld kleurde anders! Plotseling zag hij achter al die in zijn ogen afvallige joden de Messias zelf. En precies dat overkwam ook de mensen van Rome: zij kregen het nieuws van een God die van hen houdt, van een Koninkrijk dat, anders dan de *Pax Romana*, werkelijk een rijk van vrede en gerechtigheid is en dat komt met leven en liefde en kracht, in plaats van met het zwaard. Dat nieuws, die roep veranderde hun leven voorgoed! Ze zagen de wereld anders en gingen anders leven!

*

Het overkwam ook Samuel - het kind dat door zijn moeder al op jonge leeftijd naar de tempel gebracht was om daar als een 'kind van God' op te groeien. Geboren voor de dienst aan God. Maar nog *niet* geroepen! Het overkwam hem, ongezocht en onverwacht: God spreekt hem rechtstreeks aan. God vertelt hem dingen die zijn blik op de wereld radicaal veranderen. Nooit meer zal hij op dezelfde manier naar Eli en zijn zonen kijken. Nooit meer zal hij op dezelfde manier naar de toekomst van Israel kijken, nu God hem heeft gezegd wat hij voornemens is te doen. Dat verandert Samuel.

Ja, roeping en verandering horen bij elkaar. Dat zien we nu steeds. Maar hoe? Hoe brengt deze roeping verandering? We willen het concreter krijgen. Kunnen wij het woord roeping nog gebruiken. Hoe komen wij tot beslissingen en keuzes? Juist dit intieme verhaal van Samuel laat ons van heel dichtbij zien hoe roeping en verandering met elkaar verbonden zijn.

1. Het eerste dat dan opvalt is dat het in de *slaap* gebeurt. In de slaap worden we kwetsbaar en open. Daarom dromen we dan van dingen die we overdag niet durven zeggen. Om de stem van God te kunnen horen moet je stil worden. Moet je alle andere stemmen in en om je heen tot zwijgen brengen. Dat gaat niet vanzelf, maar die rust en die stilte moet je soms zoeken. God schreeuwt meestal niet, maar hij fluistert en die zachte stem moet je leren verstaan. Dat is overigens ook heel eng, want je weet niet wat er zich in de stilte gaat melden. Stil worden is een blijk van vertrouwen!

2. Als Samuel zijn naam hoort, denkt hij dat het Eli is. Dat ligt ook voor de hand, hij is immers bij Eli in dienst. Later blijkt dat hij zich *vergist*, maar pas door die vergissingen heen, leert hij begrijpen wie de echte spreker is. Ook wij kunnen Gods stem verwarren met die van mensen en andersom. We kunnen denken dat het God is die ons vraagt om in de kerkenraad te gaan zitten, terwijl het vooral de stem van ons plichtsgevoel is. Of we kunnen denken dat het toeval is dat drie mensen in één week je hetzelfde vertellen... terwijl dat wel eens de stem van God zou kunnen zijn. Samuel leerde al doende. Dat mogen wij ook.

3. De manier waarop Samuel reageert op de stem is ontroerend. Hij springt op, staat klaar en zegt tegen Eli: 'Hier ben ik, u heeft me toch geroepen?' Steeds weer: '*Hier ben ik!*' Samuel is geen KWW-er - '*Kiek'n wat't wordt*' -, maar een HBI-er: '*Hier ben ik*'. Wij willen soms ook wel de stem van God horen, maar houden onszelf dan wel het recht voor om er niet op in te gaan. Daarmee degraderen we Gods roep tot vrijblijvend advies. Het is niet erg waarschijnlijk dat je iets van God gaat horen als je niet bij voorbaat bereid bent om er naar te luisteren. Wie van God vooral bevestiging van eigen gelijk of van al gekozen wegen wil krijgen, spant God voor zijn karretje. Zijn wij bereid nieuwe dingen te horen? En zijn wij bereid daar wat mee te doen? Dàt zijn vragen die aan roeping *vooraf* gaan!

4. Dan, als Eli de jongen heeft verteld dat hij zijn openheid en bereidheid op God moet richten - '*spreek Heer, uw dienaar luistert*' - dan krijgt Samuel *geen opdracht*. Hier zien we dat het idee dat een roeping een 'briefje uit de hemel' is bij Samuel in ieder geval niet opgaat. Wat God hem verteld gaat helemaal niet over Samuel. God vertelt Samuel hoe het zit met Eli en met Israel; Samuel krijgt *een ander zicht op de wereld*. Totaal anders, mag je wel zeggen. Maar geen opdracht, geen taak. Daar moet hij later zelf achter komen.

Dit is misschien wel het belangrijkste wat we vandaag mogen zien. Roeping is niet het krijgen van een kant-en-klare opdracht, geen briefje uit de hemel, maar het krijgen van een ander zicht op de werkelijkheid. Door wat je hoort ziet de wereld er anders uit. En dan ga je ook andere besluiten nemen. We zeiden: roeping en verandering horen bij elkaar – zeker! Maar hier, bij Samuel zien we op welke manier: tussen de roeping en de verandering zit *mijn keuze*, mijn bereidheid om er wat mee te doen. *Ik* blijf ten volle verantwoordelijk.

*

En dat brengt het dan weer heel dicht bij ons leven. Roeping betekent dus niet dat God de besluiten maakt voor mijn leven. Roeping is niet een uitdraai van het 'plan van God' met mijn leven. Zo'n plan is er niet! Roeping betekent niet dat ik zelf niet meer verantwoordelijk ben voor mijn leven. In tegendeel.

Roeping betekent dat we zijn aangesproken op wie we zijn: door God geliefde mensen. Roeping betekent dat we naar de wereld mogen kijken zoals God naar de wereld kijkt: als *zijn* schepping, als *zijn* aarde, als Koninkrijk van God. Roeping betekent dat we *met God* de pijn gaan voelen van het onrecht, van de onderdrukking en van de eenzaamheid, omdat dat haaks staat op wat God wil. Roeping betekent dat we de kansen gaan zien om vrede te brengen, om liefde de leven, om hoop te geven, om als kerk Gods uitgestoken hand te zijn.

Wie deze woorden werkelijk tot zich laat doordringen, wie open staat om nieuwe dingen te horen, die gaat dingen anders zien. Dan staat ons leven in een ander licht. Dan staat onze kerk in een ander licht. Dan staat onze eigen plaats in deze gemeente in een ander licht. *En in dat andere licht is het aan ons om de keuzes te maken.* Roeping maakt onze keuze en onze verantwoordelijkheid niet kleiner, maar zelfs groter. Het is *aan ons* om te handelen op basis van wat we horen en zien! Niet op basis van angst of op basis van boosheid. Niet omdat anderen het willen. Maar vanuit de overtuiging dat je de juiste beslissing maakt, passend bij de stem die je hebt gehoord, het licht dat over je leven valt.

Om goed te luisteren moet je stil worden. Om tot een goed besluit te komen moet je eveneens stil worden. Het besluit dat je neemt – ongeacht of dat gaat om werk, gezin, relatie, kerk of wat ook – het besluit dat je dan neemt is jouw besluit, is uw besluit! Daarvoor moet je ook luisteren naar je eigen hart, je gevoel, je intuïtie. Roeping betekent niet dat je dingen moet gaan doen die haaks staan op jezelf: Paulus bleef hetzelfde doen, maar in dienst van een andere opdrachtgever. Vissers blijven vissers, maar dan van mensen. En Samuel blijft gewoon in de tempel en wordt een profeet, zoals al te verwachten was – maar met een nieuwe boodschap. In de keuze die je gaat maken, moet je ook jezelf trouw blijven. Als het maar keuzes zijn die gemaakt worden in het Licht van wat God je heeft laten zien.

Wat zijn wij gaan zien? Hoe ziet jouw, uw, mijn leven er uit in het licht van wat God ons laat zien. Luisteren we zo? Lezen we zo? Worden we daar stil voor? Durven we dat? Of zijn we dan bang wat er komt? Hoe is onze kerk er gaan uitzien in de afgelopen jaren? Bent u nieuwe dingen gaan zien? Heeft God u nieuwe dingen laten zien. En wat is dan daarin uw plaats, mijn plaats, jouw plaats? Zullen we zo proberen naar ons leven te kijken? Zullen we zo proberen naar onze kerk te kijken?

Daar is wel lef voor nodig. Het lef om van een KWW-er een HBI-er te worden: *‘Hier ben ik!’* – Wat kan ik doen?

Amen